

INDIAN SCHOOL SOHAR
TERM-II EXAMINATION (2019-20)
SANSKRIT

No. of printed pages: 3

STD :VIII

Date :01-03-2020

Marks :40

Time :1 Hour 30 Mnts.

सामान्य निर्देश : 1 कृपया जाँच लें कि इस प्रश्न पत्र में कुल 8 प्रश्न हैं ।

2 प्रश्न का उत्तर लिखने से पूर्व उसका क्रमांक अवश्य लिखा जाए ।

प्रश्न 1 (अ) हिन्दी में शब्दों के अर्थ लिखिए। (2)

(1) उच्चतरः (2) पादपाः (3) वहति (4) नादः

(ब) संस्कृत में शब्दों के अर्थ लिखिए। (2)

(1) बातचीत (2) सूर्य (3) कुआँ (4) रथ चलाने वाला

प्रश्न 2 (अ) रिक्त स्थान भरिए। (3)

(1) अत्र _____ अपराधः न अस्ति। (अहम्, मम)

(2) सत्यम् _____ जयते। (अपि, एव)

(3) त्रैलोक्ये _____ दीपकः। (धर्मः, सुपुत्रः)

(4) विश्वस्य कल्याणाय _____ धर्मम्। (अहिंसा, असत्यम्)

(5) बालकः _____ बहिः गच्छति। (गृहम्, गृहात्)

(6) विद्याम् प्राप्य _____ सेवाम् कुरु। (देशस्य, परिवारस्य)

(ब) पद परिचय कीजिए। (3)

(1) पुत्रस्य (2) वस्त्रम् (3) आहाराय

प्रश्न 3 (अ) हिन्दी में अनुवाद कीजिए। (4)

(1) रविवासरे तु अवकाशः भवति। (2) गंगा हिमालयात् निर्गच्छति।

(3) भृत्यः मूर्खः आसीत्। (4) चन्दनात् चन्द्रमा शीतलम् भवति।

(ब) संस्कृत में अनुवाद कीजिए। (4)

(1) यह बालक राजा बनेगा। (2) राम अच्छा कार्य करता है।

(3) तुम सब गेंद से खेलते हो। (4) सिंह ज़ोर से गरज़ा।

प्रश्न 4 (अ) निर्देशानुसार लकार परिवर्तन कीजिए। (2)

- (1) सः उष्णम् दुग्धम् पिबति। (लृट् लकार)
(2) वयम् पुस्तकालयम् गमिष्यामः। (लट् लकार)
(3) सीता रामेण सह गच्छति। (लङ् लकार)
(4) वयम् चित्रम् अपश्याम। (लट् लकार)

(ब) निम्नलिखित शब्दों के विलोम शब्द लिखिए। (2)

- (1) अप्रियम् × (2) प्रभाते ×
(3) साधुः × (4) बुद्धिमान् ×

प्रश्न 5 (अ) निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दीजिए। (4)

- (1) कुलस्य दीपकः कः भवति ?
(2) शुद्धोधनः कस्य नगरस्य राजा आसीत् ?
(3) भृत्यः दुग्धम् आनेतुम् कुत्र अगच्छत् ?
(4) भासुरकः कस्य प्रतिबिम्बम् अपश्यत् ?

(ब) निम्नलिखित शब्दों से नए और सरल वाक्य बनाइए। (1)

- (1) अद्य (2) नगरम्

प्रश्न 6 (अ) प्रकृति प्रत्यय विभाग कीजिए। (2)

- (1) खादित्वा (2) विज्ञाय (3) क्रीडितुम् (4) आगत्य

(ब) प्रकृति प्रत्यय संयोग कीजिए। (2)

- (1) प्र + नम् + ल्यप् (2) गम् + तुमुन् (3) अधि + गम् + ल्यप् (4) स्मृ + क्त्वा

प्रश्न 7 (अ) रेखांकित शब्दों को शुद्ध करके लिखिए। (2)

- (1) अहम् गृहम् गत्वा पठिष्यसि।
(2) सदा पौष्टिकः भोजनम् कुरु।
(3) एकदा शशकः वारः आसीत्।
(4) वानराः बालकान् अनुकरोति।

(ब) उपसर्ग लिखिए। (2)

- (1) अधिकरोति (2) प्राध्यापकः (3) अभिभवति (4) अनुसृत्य

(स) निम्नलिखित वाक्यों को द्विवचन में बदलिए ।

(2)

- (1) सा मधुरम् गीतम् गायति ।
- (2) छात्राः कविताम् स्मरिष्यन्ति ।
- (3) वयम् सुखम् अनुभवामः ।
- (4) कन्या गृहम् अगच्छत् ।

प्रश्न 8 (अ) निम्नलिखित श्लोक का हिन्दी में अनुवाद कीजिए ।

(1)

सत्यं ब्रूयात् प्रियं ब्रूयात् न ब्रूयात् सत्यमप्रियम् ।
प्रियं च नानृतं ब्रूयात् , एषः धर्मः सनातनः ।।

(ब) नीचे दिए गए गद्यांश को पढ़कर पूछे गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए ।

(2)

भारतस्य सर्वासु नदीषु गंगा पवित्रतमा श्रेष्ठा च अस्ति । इयं हिमालयस्य गोमुख-स्थानात् निर्गच्छति । गंगा हरिद्वारे समतलं भू-भागं प्रविशति । हरिद्वार-तीर्थे प्रतिवर्षं लक्षाधिकाः जनाः गच्छन्ति , गंगायाः शीतले जले स्नानम् च कुर्वन्ति । परम् अद्यत्वे एषा पावनी नदी प्रदूषिता । यत्र-तत्र जल-मालिन्यम् अस्ति । जीवनस्य रक्षायै जलम् अनिवार्यम् । गंगानद्याः रक्षा अस्माकम् कर्तव्यम् ।

प्रश्न:-

- (1) भारतस्य सर्वासु नदीषु का पवित्रतमा श्रेष्ठा च अस्ति ?
- (2) गंगा कस्मिन् स्थाने समतलं भू-भागं प्रविशति ?
- (3) जीवनस्य रक्षायै किम् अनिवार्यम् ?
- (4) कस्याः रक्षा अस्माकम् कर्तव्यम् ?

***** THE END*****